

Notat

Til	Karin Gundersen Finnerud
Kopi til	Robert Rognli
Vår ref.	25/20278-3
Saksbehandler	Kristin Albretsen
Dato	07.11.2025

Notat i forbindelse med høring

Saksfremlegget i saken var ment som et utgangspunkt for at utvalget kunne formulere en høringsuttalelse. Det var derfor satt opp de spørsmålene som departementet ba om tilbakemelding på. Under spørsmålene var det skissert momenter som kunne tale for eller mot forslagene som departementet kom med.

Basert på avstemmingen som ble gjort i utvalget kan høringsuttalelsen utformes slik:

Høringsuttalelse fra Skien kommune – Forslag til ny straffebestemmelse om involvering av mindreårige i kriminalitet

Innledning

Skien kommune viser til Justis- og beredskapsdepartementets forslag om å innføre en ny straffebestemmelse som rammer involvering av mindreårige i kriminalitet. Skien kommune støtter forslaget til ny straffebestemmelse og mener det er et viktig tiltak for å styrke samfunnsvernet og beskytte barn og unge mot utnyttelse i kriminelle miljøer. Kommunen understreker samtidig behovet for tilstrekkelige ressurser til forebyggende arbeid lokalt for å sikre at bestemmelsen får ønsket effekt.

Kommunen støtter departementets vurdering av at dagens medvirkningsbestemmelser ikke er tilstrekkelige, og at en ny bestemmelse vil kunne fange opp handlinger som i dag faller utenfor straffansvar.

Behovet for en ny bestemmelse

Skien kommune mener det er flere tungtveiende grunner til å innføre en ny straffebestemmelse:

- Beskyttelse av barn: Bestemmelsen vil motvirke kynisk utnyttelse av mindreårige i kriminelle sammenhenger
- Samfunnsvernet: Det er en økende tendens til at kriminelle miljøer benytter mindreårige i utførerleddet for å unngå straff selv. Dette er dokumentert i rapporter fra blant annet Europol og Økokrim.
- Harmonisering: En ny bestemmelse vil bidra til harmonisering med lovgivningen i våre naboland, Sverige og Danmark.

Vurdering av forslagens utforming

Skien kommune vurderer at forslaget til ny bestemmelse er utformet på en måte som i tilstrekkelig grad fanger opp de typetilfeller man ønsker å ramme. Bestemmelsen åpner for straffeforfølgning av bakmenn uavhengig av metode, grad av involvering, og om barnet belønnes eller ikke.

Involvering mellom jevnaldrende mindreårige

Kommunen støtter at straffebudet også skal omfatte tilfeller der mindreårige (15–18 år) rekrutterer eller involverer jevnaldrende i kriminalitet. Dette er en kjent problemstilling og handlingen anses som straffverdig også når gjerningspersonen selv er under 18 år.

Krav til kunnskap om alder

Skien kommune mener det ikke bør stilles krav om at gjerningspersonen har kunnskap om den mindreåriges alder. Et slikt krav vil i praksis kunne føre til at de fleste overtredelser går straffritt. Dette er også i tråd med hvordan alder behandles i andre straffebud, for eksempel innen seksuallovbrudd.

Forsøk og medvirkning

Kommunen støtter at bestemmelsen også skal omfatte forsøk og medvirkning. Dette vil tydeliggjøre straffverdigheten og ha en viktig forebyggende effekt.

Strafferamme og bøtestraff

Skien kommune støtter forslaget om en strafferamme på inntil 3 år, da dette er i tråd med øvrige bestemmelser i straffeloven og markerer alvoret i slike handlinger. Kommunen mener imidlertid at det ikke bør åpnes for bøtestraff, da dette ikke i tilstrekkelig grad reflekterer straffverdigheten ved å involvere mindreårige i kriminalitet.

Straffeskjerpelse ved grove overtredelser

Kommunen støtter at det åpnes for straffeskjerpelse ved grove overtredelser. Dette gjelder særlig ved svært alvorlig kriminalitet, involvering av særlig unge barn, eller der handlingene fremstår som del av organisert kriminalitet.

Konsekvenser for kommunen og behov for ressurser

Selv om bestemmelsen primært vil medføre økt ressursbruk hos politi, påtalemyndighet og domstoler, vil den også ha betydelige konsekvenser for kommunens forebyggende arbeid. Intensjonen om å forebygge kriminalitet blant unge forutsetter tett samarbeid med barneverntjenesten og skole. Disse tjenestene vil være sentrale i å identifisere barn i risikozonen og eventuelle bakmenn. Det må derfor etableres rutiner for å ivareta de mindreårige som involveres, noe som kan være svært ressurskrevende. Sakene vil ofte være komplekse og kreve innsats utover det strafferettslige. For at bestemmelsen skal fungere etter hensikten, må det legges til rette for økt ressursbruk også i kommunale tjenester.